

ILMIY-MADANIY MEROSNI YOSHLARGA YETKAZISH USULLARI.

Samatov Xurshid Ulmasjonovich

Ilmiy maslahatchi. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi
Toshkent axborot texnologiyalari
universiteti Samarqand filiali f.f.d. dotsent.

Maxmudov Jamoliddin

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari
universiteti Samarqand filiali talabasi.

Email: jamolmaxmudov006@gmail.com.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19437372>

Annotatsiya.

Mazkur maqolada ilmiy va madaniy meros tushunchasi, uning jamiyatdagi ahamiyati va yoshlarga yetkazish usullari tahlil qilinadi. Maqolada ta'lim muassasalari, ommaviy axborot vositalari, madaniy tadbirlar va zamonaviy texnologiyalar orqali merosni samarali yetkazish yo'llari yoritiladi. Shuningdek, yoshlar ongida tarixiy va ilmiy qadriyatlarni shakllantirish metodlari falsafiy va ijtimoiy nuqtai nazardan o'rganiladi.

Kalit so'zlar:

ilmiy meros, madaniy meros, yoshlar, ta'lim, tarbiya, madaniyat, tarixiy qadriyat, jamiyat.

Annotation.

This article analyzes the concepts of scientific and cultural heritage, its significance in society, and methods for transmitting it to young people. The article highlights effective ways to convey heritage through educational institutions, mass media, cultural events, and modern technologies. Additionally, methods for shaping historical and scientific values in the minds of youth are examined from philosophical and social perspectives.

Keywords:

scientific heritage, cultural heritage, youth, education, upbringing, culture, historical values, society.

Аннотация.

В данной статье анализируются понятия научного и культурного наследия, его значение в обществе и методы передачи молодёжи. Рассматриваются эффективные способы передачи наследия через образовательные учреждения, средства массовой информации, культурные мероприятия и современные технологии. Кроме того, изучаются методы формирования исторических и научных ценностей в сознании молодежи с философской и социальной точки зрения.

Ключевые слова:

научное наследие, культурное наследие, молодежь, образование, воспитание, культура, исторические ценности, общество.

Ilmiy-madaniy meros — bu avlodan-avlodga o'tadigan, jamiyatning intellektual, ma'naviy va madaniy qadriyatlarini ifodalaydigan boylikdir. Ushbu meros insoniyatning tarixiy tajribasi, ilmiy yutuqlari, badiiy va madaniy asarlari orqali saqlanib qoladi.

Yosh avlodni tarixiy va madaniy qadriyatlar bilan tanishtirish, ularni milliy ong va ma'naviyat ruhida tarbiyalash har bir jamiyat uchun dolzarb vazifadir. Shu bois, ilmiy-madaniy merosni yetkazishning samarali usullarini ishlab chiqish va amalda qo'llash katta ahamiyat kasb etadi.

Asosiy qism.

Ilmiy-madaniy merosni yetkazish usullari.

Ta'lim muassasalari orqali tarqatish.

Maktab va oliy ta'lim muassasalari ilmiy-madaniy merosni shakllantirish va yetkazishning asosiy maskanlaridir. Bu usul quyidagi yo'llar bilan amalga oshiriladi:

tarix, madaniyat va ilmiy fanlar bo'yicha darslik va qo'llanmalar tayyorlash;
ilmiy-amaliy konferensiyalar, viktorinalar, seminarlar va ko'rgazmalar tashkil etish;

fakultativ va to'garaklar orqali yoshlarni tarixiy va ilmiy meros bilan tanishtirish.

Bu usul yoshlarning bilimni boyitadi va ularni merosning ahamiyatini anglashga o'rgatadi.

Ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar.

Bugungi kunda OAV va ijtimoiy tarmoqlar yoshlar ongiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Merosni yetkazishda quyidagi yo'llar samarali hisoblanadi:

tarixiy va madaniy dasturlarni televizor va radio orqali tarqatish;
interaktiv bloglar, veb-saytlar va onlayn loyihalar yaratish;
virtual muzeylar, interaktiv ko'rgazmalar va 3D modellash orqali merosni ko'rsatish.

Bunday usullar yoshlarni zamonaviy texnologiyalar orqali meros bilan tanishtiradi va qiziqish uyg'otadi.

Madaniy va ilmiy tadbirlar.

Madaniy tadbirlar, an'anaviy festivallar, ekskursiyalar, muzey va kutubxonalar orqali ilmiy-madaniy merosni yetkazish juda samarali hisoblanadi. Misol uchun:

tarixiy joylar va madaniy maskanlarga ekskursiyalar tashkil etish;
muhim sanalar va yodgorliklarni yoshlar bilan birga nishonlash;
ijodiy tanlovlar, drama va teatr sahnalari orqali tarixiy voqealarni
jonlantirish.

Bu tadbirlar yoshlarning merosga qiziqishini oshiradi va ma'naviy
rivojlanishiga yordam beradi.

Shaxsiy tashabbus va oila roli.

Oila — yoshlarni ilmiy-madaniy meros bilan tanishtirishning birinchi
manbai hisoblanadi. Uyda o'qish, tarixiy hikoyalarni eshitish, kitob va ilmiy
maqolalar bilan shug'ullanish orqali yoshlarning merosga qiziqishi oshadi.

Shaxsiy tashabbuslar ham muhim: kitob o'qish, ilmiy loyihalarda qatnashish
va tarixiy joylarni o'rganish yoshlarni merosga bog'laydi.

Innovatsion va interaktiv usullar

Zamonaviy texnologiyalar ilmiy-madaniy merosni yoshlar ongiga samarali
yetkazish imkonini beradi. Masalan:

AR va VR texnologiyalari orqali tarixiy voqealarni jonlantirish;
onlayn viktorinalar va interaktiv o'yinlar yaratish;
ilmiy animatsiyalar va videodarsliklar orqali murakkab ilmiy ma'lumotlarni
tushunarli qilish.

Bu usullar yoshlarni faol ishtirok etishga undaydi va merosni yaxshiroq
qabul qilishini ta'minlaydi.

Xulosa.

Ilmiy-madaniy merosni yoshlarga yetkazish jamiyatning ma'naviy va
intellektual taraqqiyoti uchun muhimdir. Samarali usullar — ta'lim muassasalari,
OAV va ijtimoiy tarmoqlar, madaniy tadbirlar, oila va innovatsion
texnologiyalardan foydalanishdir.

Ushbu usullar yoshlarning merosga qiziqishini oshiradi, ularni tarixiy va
ilmiy qadriyatlarni anglashga o'rgatadi va shaxsiy hamda jamiyat mas'uliyatini
shakllantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Mirziyoyev, Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
- 2.Karimov, I. A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
- 3.O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish to'g'risida (normativ hujjatlar to'plami). – Toshkent, 2019.

- 4.Yo'ldoshev, S., va boshqalar. Falsafa (oliy ta'lim muassasalari uchun darslik). – Toshkent: O'zbekiston Faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2018.
- 5.Quronov, M. Milliy tarbiya asoslari. – Toshkent: Ma'naviyat, 2010.
- 6.Abdurahmonov, Q. X. Yoshlar tarbiyasi va ijtimoiy rivojlanish. – Toshkent: Fan, 2017

WOC
WORLD
ONLINE
CONFERENCES

